

GOVORNO-JEZIKOVNI RAZVOJ OTROKA

Govorno-jezikovni razvoj otroka poteka v grobem v dveh fazah oz. obdobjih:

1. predjezikovno obdobje in
2. jezikovno obdobje.

Predjezikovno obdobje poteka od rojstva do otrokove prve besede. Dojenčkov razvoj v prvem letu poteka zelo hitro na vseh področjih razvoja. V predjezikovnem obdobju otrok komunicira z jokom, gruljenjem, bebljanjem ter naključnim posnemanjem glasov. Otrokova komunikacija v tem obdobju je nenamenska. Otrok začne v tem obdobju uporabljati tudi druge jezikovne elemente, kot so ritem, intonacija in geste. Dojenček že kmalu po rojstvu začne odpirati in zapirati usta, kot bi želel govoriti. Predvsem kadar je zadovoljen, gruli in čeblja. Med prvimi glasovi se razvijejo samoglasniki (a, e, i, o, u), saj so najlažji za fonacijo. Po tretjem mesecu se začnejo pojavljati tudi soglasniki, ki jih bolj pogosto začne uporabljati okoli petega meseca. Med prvimi soglasniki se razvijejo m, b, d in t. Sčasoma jih začnejo povezovati v preposte zloge (ma, ba, da, ta), kar imenujemo bebljanje.

Predjezikovnemu obdobju sledi **jezikovno obdobje**. To obdobje se začne s prvo otrokovo besedo. Prva besede se pojavi približno okoli 1. leta, lahko tudi nekoliko kasneje okoli 20. meseca. Ni nujno, da otrok besedo izgovori čisto pravilno, pomembno je, da ima ta beseda svoj namen. To pomeni, da otrok ve, kaj želi z njo sporočiti in jo uporablja vedno za označevanje istega predmeta, osebe ali dejavnosti. Otrok začne najprej uporabljati samostalnike, sledijo glagoli.

Razvoj govora in jezika je odvisen od številnih notranjih (biološki, psihološki) in zunanjih (socialni, sociološki, socialno-ekonomski status, kulturni kapital) dejavnikov. Vsi ti dejavniki vplivajo, da govorno-jezikovni razvoj ne poteka pri vseh otrocih enako.

Učenje glasov se začne že v času bebljanja. Sčasoma se izboljšuje otrokovo poslušanje za glasove materne jezika, glasovi postanejo vedno jasnejši in s tem vedno bolj podobni glasovom odraslih.

V tabeli je kronološko prikazano, kdaj se razvijejo posamezni glasovi. V kolikor otrok nepravilno izgovarja glasove ali jih sploh ne izgovarja do mejne starosti za posamezni glas, vam svetujemo obisk logopeda.

STAROST	GLASOVI
do 2. leta	a, e, i, o, u, p, b, m, n, j, t, d
do 2.–3. leta	k, g, v, f, h
med 2. in 3.5 let	l
med 3.5 in 4. letom	s, z, c
med 4. in 5. letom	š, ž, č, r

Literatura:

- Grobler, M. (1985). Govorni razvoj, razvojne težave in govorne motnje. *Obzornik zdravstvene nege*, 19(3-4), 190-197. Pridobljeno s <http://www.obzornikzdravstvenenege.si/1985.19.2.190>
- Krajnc, S. (2015). Razvoj govora, jezika in komunikacije – predavanja. (Neobjavljeno).
- Skamlič, N. (2014). *Od joka do prvih besed*. Radovljica: Didakta.

Pripravila:

Maruša Poklič, logopedinja